



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum**

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de**

**Antverpiæ, 1649**

§. 6. Filius hominis. In illa ipsa humanitate in qua Dominus est iudicatus, veniet iudicaturus, in sui ipsius honorem & peccatorum confusionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

*aqua de fonte* : q.d. Non remanebit in peccatore quidquam quod suos non patiatur dolores, anima, corpus, intellectus, voluntas, memoria, visus, &c. Ob quam rationem eodem loco annexit, quod eos in nihilum rediget : describit venientem iudicem. *Ardens furor eius, & gravis ad porzandum, labia eius repleta sunt indignatione.* & *lingua eius quasi ignis dehorans.* &c. ad perdenas gentes in nihilum. Trahit similitudinem hominis, qui prodit ita cholericus, ut illi labia collidantur, & labra mordeat & ait, quod *In nihilum rediget, non quod hominum natura in nihilum redigetur, sed quod respectu consolationis, illos in nihilum rediget : nihil erit, quod non adferat dolorem, tormentum, cruciatum, pavorem, ignes, aeternam maledictionem.* O quis furor, quæ indignatio, quæ bilis tanta? Tunc adimplebitur, id, quod prædixit Habacuc : *In fremitu conculeabis terram, & in furore obstupescies gentes.* In Hebræo legimus : *In furore irasurabis gentes,* quibus verbis alludete videtur Propheta, tremendo illi supplicio, quo multavit David Ammonitas, qui cum non tolerando affecerant dedecore : & licet ad modicum dissimulaverit, at tandem omnis eius mansuetudo ac benignitas conversa est in gravissimam indignationem : coadunavit copiosissimum exercitum, qui inexpectato irruit super eos, ac devictos, in cumulum redactos, sicut operarius fasciculos in area conglomerat, tribulis ferris, novaculis obarmatis contrivit, quibus eorum ossa & carnes comminuit in vnam omnes massam ut lateres compregit. *Et traxit eos in typo laterum.* Bone Deus, num tale quid fieri potuit? Numquam Rex Pharao, Antiochus, Herodes, Phalaris, Nero, Busris, nec alij, quos mundus ut crudelitatis portentosa est detestatus, quid simile praticatur, imo ne quidem eis venit in mentem. Cum & ipse Deus tam ab omni humanitate proflus censuerit alienum triturare inimicos, ut illud staret, quasi caput suæ indignationis contra Damascum, protectatus se nullatenus velle tantam remittere crudelitatem. *Eo quod trisuravit in plaustris ferris Galaad ;* Credo, quod indubiè Deus hoc ita permisit, ut David vis alioquin mitissimus, & misericordie speculum, tam horrendo, insolito, & nunquam audito supplicio plesteret inimicos, ut nobis, quasi sub huius supplicij prototypo delinearet, id quod iudex acturus est, quando *Ad conterendas gentes in iudicium properabit ;* quod hoc idem faciet prædicente Isaiâ : *Trisurabitur Moab sub eo* O quam gravis tribulus, quam peracurum carpentum est

Habac. 3.

22.

Isa. 13.

Isa. 27. 10.

ipse Deus, ac iudicis Maiestas, *Rex tremenda maiestatis.* O quam eum exhortuit Iob? *Quasi Iob 31. tremens super me fluctus, timui Deum, & pondus 21. eius ferre non potui,* circa quæ verba subtiliter moralizat D. Gregor. ad quæ lectorem remitto. *L. 21. m. legisse non pigebit.*

§. 6. Filius hominis. In illa ipsa humanitate, in qua Dominus est iudicatus, venit iudicaturus, in suis ipsius honorem, & peccatorum confusionem.

**R**eplicabis : si res sic se habet, quod Dominus istis verbis nobis velit representare, maiestatem & auctoritatem, quæ iudex est venturus die tam horrifico; ut per hoc in nobis excitet timorem tam salutarem, ad quod se describit sub nomine maximæ suæ humilitatis & abiectionis, & quo, nunc nobis ingerit de sua benignitate fiduciam, quod sit *Filius hominis?* Omnes novimus magnum illum Dominum, vocari nominibus tantæ celsitudinis ac maiestatis : ut illa tantum modo pronuntiando, horrore contentat etiam fortissimos. Petiit nomine Sampsonis pater eius nomen, cui respondit : *Cur quæruis nomen meum quod est mirabile?* Et Isaiâ Propheta hoc quærebat, ut nomen suum declararet, quod eo solo inimici eius turbarentur. *Utrum sit nomen tuum inimicis tuis, à facie tua gentes turbantur.* Aptè dixit hoc Hierem. *Magnus es tu & magnum nomen tuum in fortitudi-* ne, *quis non timet te & Rex gentium?* Et iterum : *Fortissime magne & potent. Dominus exercituum vocem est tibi, magnus confisus, & incam-* prehensibilis cogitatu. Redundat S. Scriptura Dei nominibus, augustis, tremendis, gloriolis & tantæ potestatis, ut vel ad eorum sonitum, fortissimæ corruant turres, & cretissimi collabamur muri, licet Iericonthini, vel Babylonij : Ob quam causam in illo cantico de divinis triumphis : eos sanctissima Anna & Moyse, potentissimo Dei nomini adscripserunt : *Omnipotenti nomen eius.*

Potro nomen illud *Filius hominis*, summa est humilitatis & abiectionis sic ut etiam Deus humiliare volens Prophetam Ezechielem vocet eum *Filius hominis*, ut advertit D. Gregor. & in Ezech. ad ostendendam nostram abiectionem : nos eo quoque nomine appellat Psalmographus : *Quid est homo, quod memores eius, aut Filius hominis, quoniam visitas eum?* Dum Dominus moritur & pro nobis patitur : cum sit actus humilitatis, & in

& in bonum nostrum & de quo vitæ nostræ de-  
pendeat fiducia ac consolatio, se hoc nomine  
compellet: *Filius hominis. Ecce ascendimus Hierosolymam, & filius hominis tradetur.* Et ite-  
rum: *Filius quidem hominis vadit.* Modo ve-  
ro, dum suam ostentat maiestatem, suæ ius-  
titie rigorem, iram, indignationem, quis  
dixerit hoc ei nomen aptè convenire? Dicitur  
Augustinus responderet, quod hoc vocetur nomi-  
ne quando agitur de iudicio: vt intelligamus  
quia actus ille iudicij competit Christo, &  
non Patri, nec Spiritui Sancto; Proinde in sua  
veniet humanitate visibilis: hoc enim vt aduer-  
tuat Tertullianus a Divo Leo Papa b indicantur  
Apostolis Angeli ipso Ascensionis die: *Hic ve-  
niet, quemadmodum vidistis eum euntem in ca-  
elum.* Et hoc Christus dixit: *Post non iudicabit  
non 5.22 quæquam, sed omne iudicium dedit filio.* Et  
alio in loco: *Dedit ei potestatem iudicium face-  
re: quia filius hominis est.* Et hoc erat plus æ-  
quo, vt cum in forma humana fuerit præ-  
sentatus & in tribunali iudicatus, vbi & con-  
demnatus, in eadem ipsa forma, iudex foret,  
& adimpleretque illud amici de Iob: *Causa  
tua: quasi impij iudicata est, causam iudi-  
ciumque recipiet. Ipse sano* (inquit Divo Au-  
gustinus) *Qui iniuste iudicatus est, iudicabit  
eorum terra in aequitate, & populos in iusti-  
tia.*  
Hoc (ni fallor) tetigit Christus, quando pro-  
ductus in iudicium, coram summo Sacerdote,  
cuiusque toto concilio ac tribunali, quibusdam  
perverfis, stultisque respondens interrogationi-  
bus, illis ait: *Verumtamen dico vobis, quia amo-  
do vidistis filium hominis venientem in nubibus  
caeli, cum potestate magna, &c.* Modo adito in  
forma rei, vos vero estis iudices: breui veniet  
tempus, quo ego in hac eadem forma hominis  
veniam, factus arbiter, cum potestate magna &  
maiestate. Ero ego iudex, vos autem rei. Aliam  
suppedito rationem; filius hominis, nomen est  
misericordiae, & in quo comprehenduntur om-  
nes, quas nobis præstitit Deus, misericordiae, &  
illas designamus, quando in earum gratiarum  
actione dicentes: *Es homo factus est, ætenui pro-  
terrimur in terram, quasi contellantes, nullas  
his soluendis vires sufficere, imo ne quidem tan-  
tis beneficiis capiendis.*  
Quid, ergone in die iudicij se illo summæ  
misericordiae nomine iudex præsentabit? Tu  
dicis; cum ad iustorum consolationem, tum ad  
terrorum confusionem que peccatorum.

consolationem, qui his bene vsi sunt beneficiis: 30  
quam rationem prosequitur Divo Bernardus *Serm. 73.*  
expedens illa sponsæ verba: *Revertere, similis in Cant.*  
*esto dilecte mi caprea hinnuloque cervorum:* quæ 2.17.  
ratio illi maior gaudendi qui iam excipere de-  
bet in criminali causa sententiam, in qua de eius Dicitur  
vita disputatur, quam audire, quod germanus filius ho-  
muis primogenitus iudex sic sessurus, quem scit, minis ad  
quod se vt pupillam oculi diligit, qui perpetuus bonorum  
suis fuerit aduocatus, procurator & ad expensas consolati-  
onem suppeditaverit, in partem contrariam in-  
tionem. *Quis Psal. 27.*  
*venturus est iudicare, (rogat D. Augustin.) Nisi in presen-*  
*qui voluit iudicari propter te? Ne timeas accusa-* D. A. G.  
*tozem, de quo ipse dixit. Princeps huius mundi Tom. 3.*  
*missus est foras. Ne timeas malum aduocatum: ille*  
*enim tibi modo aduersus est, qui tunc iudex fue-*  
*turus est. O vere patrem misericordiarum, (excla-* D. B. B.  
*mat Divo Bernard.) vult per hominem, homines*  
*iudicari, quo in tanta crepitatione, & perturba-*  
*tionem malorum, electi præfati stantiam natura su-*  
*mitudo. Hac consideratione (ait D. Augustin.)*  
*non se tantum sancti consolantur, sed & exoptant*  
*in iudicis tam beneuoli aduentum, teste Apo-*  
*stolo Diligunt aduentum eius Et singulis diebus 2. Tim. 4.*  
*cum instanter petunt dicentes: Adueniat regnum &*  
*iam: vt ipse perpendit.* *Matth. 6.*  
Secundum, ad confusionem terroremque ma-  
lorum. Peracutè dicit Divo Hieronymus: ni D. H. I. B.  
hil adeo bilem mouet, & zelum excitat iusti-  
tia, quam misericordia, amor & præstita bene-  
ficia. Proinde hanc allegat propositionem. *A-*  
*mor læsus, in furorem vertitur.* Tanto maiori  
Ad con-  
fusione  
malorū  
Psal. 54  
contra  
aliquem bile commoueris, quanto plura  
in eum beneficia contulisti. Hæc Danitis fuit  
ratio; quod in te inimicus arma moueat; ma-  
lum est: at transeat: cum eum sua instiget ini-  
micitia, ob aliquid, quod sibi in te displicuit,  
cumque grauius offendet. Quod te persequatur  
ac tecum non conueniat, qui de manibus tuis  
nulla recepit beneficia, vt gratus sit, a malo est:  
at transeat: cum eum non obstrinxeris, vt tibi  
complaceat, tibi seruiat, te patiat: verumtamen  
quod ille tibi sit traditor, ille de perdenda vita  
tua rationes instituat, honoris tui quærat, detri-  
mentum, ille, inquam, cui quicquid habes, contu-  
liti, quem mille beneficiis præuenisti: hoc te ti-  
gride reddit ferociorem. hoc animum tuum in-  
cendit vt leonis, in summo gradu insuper &  
eum, si iudicio polleat, maximo opere confundit  
perduellem. Hinc ortum habuit indignatio illa  
acerbissima Nabuchodonosor Regis Babilonis,



contra Regem Sedechiam, & terribile suppli-  
cium, quò eius cunctis ingratorum damnauit in-  
g. aitudinem. Eum ad dignitatem regalem nul-  
lo iure nitentem promouerat, Regem in Hie-  
rusalem coronauerat, Iechoniam filium Ioa-  
chin, regem legitimum quem secum captiuum  
abduxerat in Babyloniam, septero priuauerat:  
Tanto honore deuinctus Sedechias, plurima  
præstitit iuramenta, promissa, & serui fidelissimi  
ac perpetui protestationes. Cum his debuisset

IV. Loquetur obligationibus satisfacere, è contra in eum per-  
iudex no- fidus infurrexit, contumelias cum affecit, nega-  
biscum uit vestigalia, ob quam rationem, immisit in  
iudicium. cum Nabuchodonosor exercitum suum, obsedit  
4. Reg. 25. eum, deuicit, captiuus coram adducitur: & ait  
6. facer textus: *Leuentus est cum eo iudicium.* Ver-  
ba, quæ bis repetit Propheta Hieremias, quibus  
indicat: quod ad eius condemnationem cum  
prius ad tribunal suum reum traxerit, cui in  
hunc modum: *Adesto fœdisfrage, proditor, an  
quæ ego pro te fecerim ignoras? Adiuui te, opi-  
culatus sum, promouite, honorauit te, cum nul-  
lo tu niteteris iure, nec diuitiis, nec fortitudine,  
nec gradu aliquo gauderis, eorum quæ tibi hæ-  
ranus meæ largitæ sunt abundanter, & mea con-  
cessit voluntas gratuita.*

Mille mihi verba dedisti, tot promissa iura-  
sti, quòd mihi fidelis adhereres, tributis &  
uestigialibus mihi corresponderes. Hæc mille  
sacratissimis confirmasti iuramentis: Tot tan-  
tisquæ mihi deuinctus, beneficiis, titulis, ho-  
noribus: mihi factus es: traditor, ingratus,  
fœdisfragus, periturus, sacrilegus, exlex, insul-  
sus, inhumanus. Hæc enim tantis debita bene-  
ficiis: compensatio? quanto grauius, quanto  
que clarius ei à se præstita obiecit beneficia,  
tanto contra perituum iustitiæ futurisque a-  
ciem acuebat intentus, patebatque cunctis,  
quantilibet poenam, tanto secleri esse inferio-  
rem: acerbius autem multo fuit dolor, quem  
in hoc sensit Sedechias, quàm ille licet graui-  
simus & quem ei infligebant, compedes, ma-  
nicæ, carceres, quibus perituri reus constringe-  
batur. Proinde hæc cæteris terribilior commi-  
natio, quæ eum Deus per Hieremiam Prophe-  
tam non semel irgebat, vna erat, quòd coram  
Rege Nabuchodonosor traheretur perfidus, eius  
oculis præsentandus: suæ rebellionis arguendus.

Rier. 32. *Comprehensione capieris, & in manu eius traderis,*  
34. *& oculi tui ventos Regis Babylonis videbunt, & os  
tuum in diremto loquetur.* Facie ad faciem Re-  
gem videbis Babylonis, ille te tuæ confundet  
perfidia, eius tu flammæum vultum videbis, &

in tui perditionem concitatum, tot beneficiis tibi  
præstitis irritatum. Quinimo & ipse Deus,  
vt Davidis culpam exaggeret, & quàm condi-  
gna sit eius secleribus poena demonstrat, dele-  
gans ei Nathan Prophetam, hoc præcepit, vt  
primò catalogum recenseret, oculisque eius ex-  
poneret, beneficia & misericordias ei, à se præ-  
stitas, ne minimum quidem omittens: quòd vi-  
res ei ad discerpandos leones, ac prælocandos  
vros tribuisset: eum de post fortantes sustulisset  
de gregibus ouium, quadriformem petalum mu-  
tasset in regiam coronam, & pellicium in pur-  
puram ac bracteas, summam in totius mundi  
conspetu, dedisset maiestatem, diuitiis auxilium  
amplissimis, honoribus, titulis, gradibus, ac re-  
gno sublimasset perillustri, post quæ optime  
concludit: *Quare ergo contempsisti verbum Do-  
mini.* An hæc beneficia tali digna recambio?  
*Quare ergo, &c.*

Hinc lucem accipit verbum Diui Iacobi. *Mi-  
sericordia superexaltat iudicium.* Hæc multorum  
congrua declaratio: q. d. quòd misericordia ita-  
tuat & habeat tribunal, suum altiori loco quàm  
iustitia, vnde & de iustitiæ licet ad misericor-  
diæ appellare tribunal, tamquam ad superius.  
Et hoc agimus quotidie, dum nos iustitiæ cer-  
nimus damnandos, ad misericordiam recuri-  
mus, eiusque tribunal inelamamus: *Ad amicum  
ergo cum fiducia, (hortatur D Paulus.) Ad thro-  
num gratia: vt misericordiam consequamur.* Ver-  
um & alia datur explicatio: quòd illud verbum:  
*Superexaltat,* idem sit quòd dicimus, *clarins pa-  
teat,* sicut in picturis: vis pateat albedo: appo-  
ne et nigredinem: nihil est quòd sic Dei iusti-  
tiam proferat, quàm misericordia. Non acela ad  
eorem limatur, & oleo exacuit vt ipsas dissi-  
dat acies: oleum inter liquores suauissimum,  
ad vulnera curanda aptissimum, exacuit nouen-  
las & machæras, eas ita fortes reddit, vt omnia  
discendant & vulnera infligant incurabilia: ven-  
niet Deus in iudicium, adducet iustitiæ pla-  
dium limatum, exacutum, qui carnes, ossa,  
corpus animam, spiritum dissinat medium: O  
machæra extimenda!

Vocat Dominus Ezechielem: Propheta pro-  
di in medium, tristes emitte gemitus, eiulatus  
ede terrificos, toto corpore, cunctis membris  
contremisce, & amaras profunde lachrymas. *Et  
sicut filii hominis ingemiscet in contritione lumborum,  
& in amaritudinibus, ingemiscet coram eis.* Quan-  
do accedent rationem eius qua fructi, responde-  
bis: *Pro audita;* Verbi, quòd illis habeas di-  
cendum.

Quod

Quod est hoc verbum adeo tremendum, quod  
 talem operatur effectum? quid potest verbum  
 illud proficere, quod audisti, quod te adeo per-  
 terreat, deiciat, affligat, & talia eliciat suspi-  
 ria? *Gladus, gladus exactus est, & limatus*. Ecce  
 verbum tremendum, quod audisti. Scitote.  
 Deum paratum habere gladium, & hinc qui-  
 dem exactum, limatum, splendidum, adeo  
 acuminatum, ut quavis penetrat. O diuine ius-  
 titie gladium. & quem non timore percuties,  
 quem non deicies, adeo limatus, splendor a-  
 deo? Et quod exactetur? *Oleo misericordie*:  
 hoc superexaltabit iudicium, *Cum veneris Filius*  
*hominis*. Ibi se ostentabit hominem. Et simul  
 (vt prosequitur *Diuus Augustinus*) delectum fa-  
 ciet omnium beneficium. Me recognosce, me  
 intueri maledicti. Ego, te suscitavi de puluere;  
 ego tibi hanc concessi vitam: propter te descen-  
 di de caelis, assumpsi hunc vilem humanitatis  
 faciem: huic me alligavi, me in hoc contraxi,  
 ieiunavi, sudavi, laboravi. Has inspicie manus,  
 quibus tot paraui mirabilia, propter te clavis  
 confixas durissimis, pedes hos labore nimio in  
 tui salutem fatigatos clavis transfossas: Caput  
 hoc spinis coronatum. Corpus hoc flagellis la-  
 cerum, doloribus oppletum, à planta pedis vs-  
 que ad verticem, in tuarum culpatum remissio-  
 nem. Pro te meum effudi sanguinem, vitam  
 meam, corpus meum, animam meam; cibavi  
 te carne mea; potavi te sanguine meo, cruci sum  
 affixus, dilatatis brachiis te expectavi longani-  
 mis, inclinato capite pacis tibi osculum obtuli  
 pacificus. Quid propter te agere potui, quod non  
 egerim? vel quam poenam reculaui, quam in-  
 gratiam tui non pertulerim?

Quid in gratiarum actionem, proditor, aliud  
 fecisti: quam blasphemare nomen meum, meos  
 opprimere pauperes, hostis mei sequi vexilla,  
 me deo contristare, crucifigere: quantum est  
 in te, nouis affligere tormentis, doloribus exul-  
 cerare: dum froina tuis laxas desiderijs, tuis vo-  
 luptatibus, excessibus tuis, sanguinem meum  
 proterens, promissa mea paripendens, minas  
 meas reiiciens: velut effrenus equus, milleis  
 flagitijs, eruminibus innumeris terre, lapis of-  
 fensiuus, caelo petra scandali. Ex hoc te vocavi,  
 et tuam meam obtuli, benedictionem, paradi-  
 sum: vocavi, vt meas diuitias, meam posside-  
 res gloriam: & audire me noluit, sed eum, qui  
 te ad poenas prouocabat sempiternas. Vt vero  
 hoc Christus ad viuum repraesentet, apparet  
 nostra vestitus humanitate, latere; manibus ac  
 pedibus transfixis. Hoc enim illud est: *Adobis*

*sum omnis oculus, & qui eum perpererunt.*  
 Congruit proposito nostro annotatio D. Ambrosij.  
 ex illa enim educimus sensum illorum verbo-  
 rum, quæ Christus per os Davidis Regis pro-  
 tulit: *Ego autem sum vermis & non homo*. Quo-  
 modo dicit hæc, o Domine! an non ore pleno  
 confitemur? *Et homo factus est?* Hic autem se  
 dicit filium hominis. *Cum venerit filius hominis*.  
 Hæc mens eius est; indubie hoc verum est  
 quod homo sit, & propter hominem homo fa-  
 ctus sit, vt cum de Sarana eriperet seruitute, vt  
 eius solueret debita peccatorum, vt eum de  
 mortis faucibus liberaret, vt ei vitam daret sem-  
 piternam. At tempus venit, quod illud esse  
 hominis deseret, non quantum ad naturam, sed  
 quantum ad benignitatem, misericordiam, ele-  
 mentiam (quæ omnia nomen hoc compren-  
 dit) & in verum mutabitur, qui viscera come-  
 dat, qui corda corrodit.

Memineris (inquit D. Ambrosij) illius histo-  
 ria de manna, ad quam in præfatis verbis opi-  
 nor David alludere; quod, euidens misericordie  
 lux, signum populo illi ingratisimo,  
 Deus dare potuisset, quam manna de caelo, in  
 nubibus nulla hominum opera coctum, solis  
 Angelorum manibus compactum; cibus erat  
 concessus & factus ad vitam illorum, conserva-  
 tionem, peregrinationis alimentum, quod facilis  
 lime in terram possent pertingere promissionis.  
 Atramen multos eorum vidimus rebelles, qui  
 nec illud receperunt, nec eo vsi sunt, eodem modo,  
 & tempore, quo illis Deus præscripserat. Con-  
 tigit, vt illud ipsum manna, eis in corrodentes  
 vermes verteret. O Diuum manna, filius  
 Dei, manna caeleste de caelo descendens, com-  
 pactum nulla hominum opera, in nube caelesti,  
 purissimum Reginae caeli viscetibus: *Ego sum pa-  
 nis viuus qui de caelo descendit*. O quale manna,  
 nobis concessum in alimentum, salutem, robur,  
 vitam æternam, terræ promissionis ingressum:  
*Qui manducat hunc panem, viuet in æternum*.  
 Manna suauissimum, elementissimum, manducatis-  
 simum, factus homo propter nos omnium  
 humilius: *Filius hominis*. Illis autem, qui  
 illo frui ingrati recularunt, hominis exet ele-  
 mentiam, & verus assumet corrosionem qui  
 viscera exeat; hoc enim inter alia, illos acriter  
 affliget, videre, quæ potuerint facilitate miseri-  
 cordia frui adeo copiosa, & nec tantum illa vt  
 tenerint, sed insuper & eam contempserint, &  
 conculcarint: hic erit (asserit D. Ambrosij) ille  
 vermis, de quo *Isaias*: *Vermis eorum non morietur*.  
 Hor filijs Israel subtiliter prophetatum est in

Serm. 67.  
 de temp.  
 V.  
 Expro-  
 bat in-  
 dex pec-  
 cariorum  
 sua bene-  
 ficia.

24. 25  
 In illud  
 21.  
 Ego  
 sum  
 vermis  
 21.  
 7.  
 VI.  
 Alle-  
 goris  
 de ma-  
 na,  
 Iohn. 6  
 41.  
 Iohn. 6  
 59.  
 AMB.  
 To. 2.  
 Isa. 65.  
 24.



veteri testamento, manna enim illis contra di-  
vina precepta tractantibus, vermes effecti sunt,  
id est, contumacia ultores & in tices; quæ simi-  
litudo Christum indicent Dominum &c.

§. 7. Filius hominis. Vocatur filius homi-  
nis: ex hoc enim testes contra peccato-  
rem producet, quos quidam Sancti timue-  
runt.

**25** **E**X hoc opinor, illam explicari posse visio-  
nem D. Ioannis a. (quam D. August. cen-  
suit difficillimam) quæ figuram videt iudi-  
cii, iudicem Maiestate summa residentem, &  
totum mundum coram eo adstantem: *Magnos  
magnos, & pusillos, & vti iudicarentur, inquit:  
Aperi sunt libri, & alius liber apertus est, qui est  
vita.* Et superius declarauerat D. Ioannes, quod  
liber ille vitæ, liber esset vitæ agni: *Liber vitæ  
agni, qui occisus est.* Omnium aperti sunt li-  
bri, id est, vitæ & conscientia omnium, &  
liber vitæ agni apertus est. Quis vero est hic,  
nisi liber vitæ Christi? Grande arcanum. Si-  
cut enim aperientur nostræ vitæ maximi libri,  
vt nullum sit opus, verbum nullum, nulla co-  
gitatio, quæ non omnibus pateat, ita etiam vi-  
tæ Christi volumen aperietur: hic enim con-  
spicietur, & clarè legetur, omne id, quod pro-  
pter te fecit. Ibi legetur eius Incarnatio, nati-  
uitas præ frigore tremensis, eius labores, si-  
tis, fames, persecutiones, curæ, lachrymæ,  
eius vitæ triginta tres anni, omnes transacti in  
tui remedium, eius passio, cum omnibus, quæ in  
gratiam tui pati non recusauit. Propitius sit mi-  
hi Deus, ad quid hoc? Vt aperiatur libri, in  
quibus scripta sunt acta litigantium, & iu-  
dicandorum: dignum & iustum est; At quid  
hic opus est libro vitæ agni? Hoc iam prædi-  
ximus: quod ea quæ huic inscripta sunt libro,  
nimirum misericordiarum eius opera, exaltabunt  
iustitiam, eamque ita exaquent, vt se tibi op-  
ponat, velut limatus gladius, qui scindat, nec  
inueniat, quod sibi valeat resistere. Grauius sunt  
tua scelera, furta tua, lasciuia tua, tua blas-  
phemia, Dei contemptus; porro propitius, &  
beneficiis opposita, quæ Dei largissima tibi  
manus concessit; Hæc illa adeo superexalta-  
bunt, tantam prouocabunt indignationem eius,  
qui ea contulit, & cui tamen tu in malè repen-  
sum est, insuper despectui sit ipse habitus, vt  
futurum sit spectaculum longè terribilissimum,  
quò fiet, id quod ait idem Ioannes, montes &

I.  
Liber vi-  
tæ Chri-  
sti lege-  
tur in iu-  
dicio.

colles à peccatoribus inclamandos: *Mentes tra-  
ditæ super nos; &c. ab ira Agni.* Hoc, quod sit Ioan. 6,  
agnus mansuetus, plenus misericordia, quod is-  
pallius non aperuerit os suum propter te, quod  
se tibi in sacrificium dederit, in Sacramentum,  
pretium & redemptionem obtuleris, quod ni-  
hil habeat, quod tibi non fuerit elargitus, hoc,  
inquam, flammæ suæ indignationis excitabit,  
vt oleum, ligno sicco aridoque superfusum.  
Idem prædixit Iob: *A facie eius cruciabor* 201. 6,  
*populi, omnes vultus redigentur in illam.* Stu-  
peo loquendi formulam. Quam benignus, com-  
mes, amicus fuit Absalom. Iob, quò non ze-  
lo eius apud patrem Dauid procurauit oculum  
reconciliationis? sicut & in rei veritate, eum  
in patris gratiam restituit. Attamen hoc ipsum,  
Iob contra ipsum monuit crudelitatem, quando  
infelix ille huic benignitati ingratus patrisque  
fuit obedientiæ excusso iugo, inter quem & ip-  
sum foedus composuerat, instructas acies pro-  
duxit in campum perduellis. Hoc eam glori-  
amque dedit Iob, qui pacis auctor fuerat, &  
restitutor: vt in eum velut indomitus leo con-  
surrexerit, neglectoque Dauidis præcepto, pier-  
tatem omnem exiens, tribus lanceis transfoderit  
è quercu suspensum interemerit æternum peri-  
turus. *Quis nos patri nostro reconciliauit, ni-  
si Christus? & sui corporis vitæque dispendio.*  
*Reuelati sumus Deo per mortem filii eius.* Ni-  
hil minus illam contemnis gratiam, contra  
ipsum Deum vexillum atrollis perduellis Ab-  
lon, post talem misericordiam bellis ingratior:  
Ille ipse erit, qui supplicium tuum prosequetur,  
qui te tribus confodiet lanceis: qui his terribi-  
libus damnabit verbis: *Ita malestis in ignem æ-  
ternum &c.*

Hinc reor S. Iob processisse angustias, dum  
conqueritur: *Resertus mirabiliter me cruciatur* 26  
*Instauras testes tuos contra me, & multiplicas* 107  
*iram tuam aduersum me, & pœna militant in me.*  
Aduertit Carcan in Hebræo legi: *Resertus,*  
*& mirabilis eris in me.* q. d. Nostro loquendi  
modo. Cælum ascendisti, o Redemptor, dixit  
Telles Dei, sunt  
reuerfio, quàm mihi timenda! quàm graues mi-  
hi infert cruciatus, in quam extremas, me non  
conicit angustias? *Mirabiliter me cruciatur.* Vide  
hæc procedunt, & quid tuas exaquit querelas, o  
vir Dei? *Instauras testes tuos contra me.* Id est,  
renouas testes tuos, quibus reaccenditur, & ac-  
tius efferefecit tua indignatio, heu quàm iustè  
omnes hos deuolendos super me video crucia-  
tus: & heu quàm optimo iure super me con-  
uertit